A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (második tanács)

2006. november 23.*

A C-315/05. sz. ügyben,

az EK 234. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Giudice di pace di Monselice (Olaszország) a Bírósághoz 2005. augusztus 12-én érkezett, 2005. július 12-i határozatával terjesztett elő az előtte

a **Lidl Italia Srl**

és

a **Comune di Arcole (VR)**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (második tanács),

tagjai: C. W. A. Timmermans tanácselnök (előadó), R. Schintgen, P. Kūris, J. Makarczyk és G. Arestis bírák,

* Az eljárás nyelve: olasz.

főtanácsnok: C. Stix-Hackl,
hivatalvezető: L. Hewlett főtanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2006. június 29-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a Lidl Italia Srl képviseletében F. Capelli és M. Valcada avvocati,

– az olasz kormány képviseletében I. M. Braguglia, meghatalmazotti minőségben, segítője: G. Aiello avvocato dello Stato,

– a spanyol kormány képviseletében N. Díaz Abad, meghatalmazotti minőségben,

– a francia kormány képviseletében R. Loosli-Surrans és G. de Bergues, meghatalmazotti minőségben,

– a holland kormány képviseletében H. G. Sevenster és M. de Mol, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Közösségek Bizottsága képviseletében A. Aresu és J.-P. Keppenne, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2006. szeptember 12-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az élelmiszerek címkézésére, kiszerelésére és reklámozására vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 2000. március 20-i 2000/13/EK parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 109., 29. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 5. kötet, 75. o.) 2., 3. és 12. cikkének értelmezésére irányul.

2 A kérelmet a Lidl Italia Srl (a továbbiakban: Lidl Italia) által a Comune di Arcole főigazgatójának azon határozatával szemben indított eljárásban terjesztették elő, amely pénzbírság fizetésére kötelezte a társaságot, mert alkoholtartalmú, ún. „amaro alle erbe" italokat úgy hozott forgalomba, hogy megsértette azt a nemzeti szabályozást, amely szerint egyes alkoholtartalmú italok címkézésén fel kell tüntetni a térfogattal megadott alkoholtartalmat.

Jogi háttér

A közösségi szabályozás

3 A 2000/13 irányelv (6) preambulumbekezdése szerint:

„Az élelmiszerek címkézésére vonatkozó szabályoknak elsődlegesen a fogyasztó tájékoztatását és védelmét kell szolgálniuk."

4 Az irányelv (8) preambulumbekezdése értelmében:

„A legmegfelelőbb a részletes címkézés lenne, amely megadja a termék pontos jellegét és jellemzőit, és amely lehetővé teszi a fogyasztó számára a tények teljes ismeretében történő választást, mivel ez akadályozza legkisebb mértékben a szabad kereskedelmet."

5 A 2000/13 irányelv 1. cikkének (1) bekezdése ekként rendelkezik:

„Ezen irányelv a végső fogyasztóhoz [helyesen: a végső fogyasztóhoz további feldolgozás nélkül] eljutó élelmiszerek címkézésére vonatkozik, továbbá bizonyos ismérvekre azok kiszerelése és reklámozása kapcsán."

6 Az irányelv 1. cikkének (3) bekezdése a következő meghatározást tartalmazza:

„[...]

b) »előre csomagolt [helyesen: előrecsomagolt] élelmiszer«: a végső fogyasztónak vagy közétkeztetésben működő gazdasági szereplőknek való bemutatásra szánt egyedi tétel, amely egy élelmiszerből és annak az értékesítésre való felkínálása előtti csomagolásából áll – függetlenül attól, hogy a csomagolásban az élelmiszer teljes egészében szerepel vagy csak részben –, a csomagolás mindenképpen olyan legyen, hogy a tartalmát ne lehessen megváltoztatni a csomagolás felnyitása vagy módosítása nélkül [helyesen: a végső fogyasztónak vagy közétkeztetési intézménynek szánt, további feldolgozás nélkül fogyasztható kiszerelési egység, amely valamely élelmiszerből, és annak olyan csomagolásából áll, amelybe az élelmiszert eladásra való felkínálás előtt oly módon csomagolták, hogy a csomagolás tartalmát – függetlenül attól, hogy a csomagolás az élelmiszert teljes egészében vagy csak részben fedi-e – a csomagolás felnyitása vagy megváltoztatása nélkül nem lehet megváltoztatni]."

7 A 2000/13 irányelv 2. cikkének (1) bekezdése szerint:

„A címkézés és az alkalmazott módszerek:

a) nem lehetnek alkalmasak arra, hogy a vásárlót megtévesszék, különösen:

i. az élelmiszer jellemzői és különösen annak természete, azonosítása, tulajdonságai, összetétele, mennyisége, tartóssága, származása vagy eredete, gyártásának vagy előállításának módja tekintetében;

[...]"

8 Az irányelv 3. cikkének (1) bekezdése kimerítően felsorolja azokat az adatokat, amelyeket kötelező feltüntetni az élelmiszerek címkézésén.

9 A 3. cikk (7) bekezdése alapján a címkézésen fel kell tüntetni „az előállító vagy csomagoló, illetve egy Közösségen belül székhellyel rendelkező viszonteladó nev[ét] vagy cégnev[ét] és cím[ét]".

10 A 3. cikk (10) bekezdése szerint „az 1,2 térfogatszázaléknál nagyobb alkoholtartalmú italok tekintetében" fel kell tüntetni „a tényleges alkoholtartal[mat] térfogatra".

11 A 2000/13 irányelv 12. cikke szerint:

„A 22.04 és 22.05 vámtarifaszámok alá tartozó termékek esetében a térfogattal megadott alkoholtartalom feltüntetésére vonatkozó szabályokat az ilyen termékekre vonatkozó külön közösségi rendelkezések állapítják meg.

Más, 1,2 térfogatszázaléknál nagyobb alkoholtartalmú italok esetében ezeket a szabályokat a 20. cikk (2) bekezdésében meghatározott eljárásnak megfelelően kell megállapítani."

12 Az említett 12. cikk második bekezdésében megnevezett szabályokat a végső fogyasztók részére értékesítendő alkoholtartalmú italok címkézésénél az alkoholtartalom térfogatszázalékos jelöléséről szóló, 1987. április 15-i 87/250/EGK bizottsági irányelv (HL L 113., 57. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 8. kötet, 275. o.) állapítja meg.

13 A 87/250 irányelv 3. cikkének (1) bekezdése szerint:

„A térfogatszázalékban kifejezett alkoholtartalom feltüntetésekor megengedett, abszolút értékben kifejezett pozitív és negatív tűréshatárok a következők:

a) A következőkben meg nem határozott italok esetében:

0,3% vol;

[...]"

14 A 2000/13 irányelv 16. cikkének (1) és (2) bekezdése így rendelkezik:

„(1) A tagállamok gondoskodnak arról, hogy saját területükön tiltott legyen olyan élelmiszerek árusítása, amelyeken a 3. cikkben és a 4. cikk (2) bekezdésében előírt adatok nem jelennek meg a fogyasztó által könnyen érthető nyelven, hacsak a fogyasztót nem tájékoztatják ténylegesen a 20. cikk (2) bekezdésében megállapított eljárásnak megfelelően meghatározott más intézkedéseken keresztül a címkézésen szereplő adatok egy részéről.

(2) Saját területén a forgalmazás szerinti tagállam a szerződés szabályainak megfelelően előírhatja, hogy a címkén szereplő adatokat egy vagy több nyelven tüntessék fel, a Közösség hivatalos nyelvei közül általa kiválasztott nyelven."

15 Az élelmiszerjog általános elveiről és követelményeiről, az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság létrehozásáról és az élelmiszerbiztonságra vonatkozó eljárások megállapításáról szóló, 2002. január 28-i 178/2002/EK parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 31., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 6. kötet, 463. o.) (12) preambulumbekezdése értelmében:

„Az élelmiszerbiztonság érdekében figyelembe kell venni az élelmiszertermelési folyamat minden aspektusát, az elsődleges termelést és az állati takarmány előállításától az élelmiszerek értékesítéséig és fogyasztóhoz jutásáig, hiszen a lánc minden elemének hatása lehet az élelmiszerbiztonságra."

16 A rendelet (30) preambulumbekezdése kimondja:

„Az élelmiszeripari vállalkozó van a legjobb helyzetben ahhoz, hogy felépítse az élelmiszerszállítás biztonságos rendszerét, és gondoskodjon arról, hogy az általa szállított élelmiszer biztonságos legyen; ezért az ő elsődleges jogi felelőssége az élelmiszerbiztonság biztosítása. Noha ez az elv érvényesül bizonyos tagállamokban és az élelmiszerjog bizonyos területein, más területeken vagy nincsenek ilyen pontosan meghatározott rendelkezések, vagy a tagállamok illetékes hatóságai ellenőrző tevékenységükön keresztül vállalják a felelősséget az élelmiszerek biztonságáért. Az ilyen különbségek akadályozhatják a kereskedelmet és torzítják [helyesen: torzíthatják] a piaci versenyt a különböző tagállamok élelmiszeripari vállalkozói között."

17 A 178/2002 rendelet 3. cikkének (3) bekezdésében a következő fogalommeghatározás szerepel:

„élelmiszeripari vállalkozó: az a természetes vagy jogi személy, aki/amely az általa ellenőrzött élelmiszeripari vállalkozáson belül felelős az élelmiszerjog követelményeinek betartásáért".

18 Az említett rendelet „Kötelezettségek" címet viselő 17. cikke így rendelkezik:

„(1) Az élelmiszer- és takarmányipari vállalkozók vállalkozásaik termelő, feldolgozó és forgalmazó tevékenységének minden szakaszában gondoskodnak arról, hogy az élelmiszerek vagy takarmányok megfeleljenek a tevékenységükre vonatkozó élelmiszerjog követelményeinek, és ellenőrzik e követelmények teljesülését.

(2) A tagállamok betartatják az élelmiszerjogot, illetve felügyelik és ellenőrzik, hogy az élelmiszer- és takarmányipari vállalkozók a termelés, feldolgozás és forgalmazás minden szakaszában eleget tesznek-e az élelmiszerjog követelményeinek.

Ennek érdekében a vállalkozók [helyesen: tagállamok] létrehozzák a hivatalos ellenőrzések rendszerét és más, a körülményeknek megfelelő intézkedéseket hoznak, beleértve az élelmiszerek és takarmányok biztonságára és kockázataira vonatkozó információ nyilvánosságra hozatalát, az élelmiszer- és takarmánybiztonsági felügyeletet és más felügyeleti intézkedést a termelés, feldolgozás és forgalmazás minden szakaszában.

A tagállamok meghatározzák az élelmiszer- és takarmánytörvény megszegésére vonatkozó intézkedések és büntető rendelkezések szabályait. Az intézkedések és büntető rendelkezések hatékonyak, arányosak és van visszatartó erejük."

19 A hibás termékekért való felelősségre vonatkozó tagállami törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések közelítéséről szóló, 1985. július 25-i 85/374/EGK tanácsi irányelv (HL L 210., 29. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 1. kötet, 257. o.) szerint:

„A termék gyártója felel a termék hibája által okozott kárért."

20 Az irányelv 3. cikke értelmében:

„(1) A »gyártó« a végtermék, az alapanyag, a résztermék előállítója, valamint az, aki önmagát a termék gyártójaként adja meg nevének, védjegyének vagy egyéb megkülönböztető jelzésének a terméken történő feltüntetésével.

(2) A gyártó felelősségének sérelme nélkül, minden személyt, aki üzleti tevékenysége körében eladás, bérlet, lízing vagy az értékesítés bármely formája céljából terméket a Közösségbe importál, ezen irányelv alkalmazása szempontjából gyártónak kell tekinteni, és [minden ilyen személy] gyártóként felel.

(3) Ha a termék gyártója nem állapítható meg, a termék minden szállítója gyártónak tekintendő, kivéve, ha ésszerű időn belül tájékoztatja a károsultat a gyártónak vagy annak a személyéről, akinek a terméket szállította [helyesen: annak a személyéről, aki a terméket szállította neki]. Ugyanez vonatkozik az importált termékekre, ha ezek tekintetében a (2) bekezdés szerinti importőr nem állapítható meg, abban az esetben is, ha a gyártó neve fel van tüntetve."

A nemzeti szabályozás

21 Az élelmiszerek címkézésére, kiszerelésére és reklámozására vonatkozó 89/395/EGK és 89/396/EGK irányelv átültetéséről szóló, 1992. január 27-i 109. sz. törvényrendeletet (a GURI 1992. február 17-i 39. számának rendes melléklete) az élelmiszerek címkézésére, kiszerelésére és reklámozására vonatkozó tagállami jogszabályok

közelítésére vonatkozó 2000/13 irányelv átültetéséről szóló, 2003. június 23-i 181. sz. törvényrendelet módosította (a GURI 2003. július 21-i 167. száma, a továbbiakban: 109/92. sz. törvényrendelet).

22 A 109/92. sz. törvényrendelet 12. cikkének (3) bekezdése szerint:

„A térfogatszázalékban kifejezett alkoholtartalom feltüntetésekor megengedett, abszolút értékben kifejezett pozitív és negatív tűréshatárok a következők:

[...]

d) 0,3% vol az a), b) és c) pontban meghatározott italok esetében."

23 A törvényrendelet 18. cikkének (3) bekezdése szerint:

„A [12. cikk] rendelkezés[einek] megsértése 600 EUR-tól 3500 EUR-ig terjedő pénzbírsággal sújtható."

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

24 A Jürgen Weber GmbH „amaro alle erbe" elnevezésű alkoholtartalmú italt gyárt Németországban, amelynek a címkézésen feltüntetett, térfogattal megadott alkoholtartalma 35%.

25 2003. március 13-án az illetékes körzeti egészségügyi hatóságok a Lidl Italia hálózathoz tartozó, Monselicében található egyik elárusítóhelyen öt mintát vettek ebből az italból.

26 A minták 2003. március 17-én végzett laborvizsgálata 33,91%-os térfogattal megadott tényleges alkoholtartalmat mutatott ki, amely kevesebb az érintett termék címkézésén feltüntetett adatnál.

27 A Lidl Italia ezt követően ellenszakértőt vett igénybe. E célból újabb mintát vettek a szóban forgó termékből, és a 2003. március 17-én végzett laborvizsgálat 34,54%-os térfogattal megadott tényleges alkoholtartalmat mutatott ki, amely ugyan magasabb az előző értéknél, ám még mindig kevesebb a termék címkézésén feltüntetettnél.

28 Az illetékes körzeti egészségügyi hatóságoknak a 2003. július 3-i jegyzőkönyvben rögzített kifogása szerint a Lidl Italia megszegte a 109/92 törvényrendelet 12. cikke (3) bekezdésének d) pontját, mivel a szóban forgó ital térfogattal megadott tényleges alkoholtartalma a 0,3% os tűréshatárt figyelembe véve alacsonyabb volt a címkézésen feltüntetett értéknél.

29 A közigazgatási eljárás befejezésekor a Comune di Arcole 2004. december 23-i főigazgatói határozatával megállapította a jogsértést, és a 109/92 törvényrendelet 18. cikkének (3) bekezdése alapján 3115 EUR pénzbírság fizetésére kötelezte a Lidl Italiát.

30 A Lidl Italia a Giudice di pace di Monselice előtt keresetet indított a közigazgatási határozattal szemben.

31 A kérdést előterjesztő bíróság előadja, hogy a Lidl Italia azt állította előtte, hogy az előrecsomagolt termékek és élelmiszerek címkézésére vonatkozó közösségi szabályok címzettje nem az élelmiszert forgalomba hozó gazdasági szereplő, hanem kizárólag az élelmiszer gyártója.

32 A forgalmazó ugyanis nem tudhatja, hogy helyes-e vagy téves az az információ, amelyet a gyártó a termék címkéjén feltüntetett, és semmi esetre sem tud beavatkozni a termék gyártásába vagy a címke szövegezésébe, amellyel a terméket eladják a végső fogyasztónak.

33 A kérdést előterjesztő bíróság hozzáfűzi, hogy a Lidl Italia ezenkívül arra hivatkozik, hogy a közösségi jogban a gyártó termékfelelőssége a 85/374 irányelvből is következik.

34 E körülmények között a Giudice di pace di Monselice – mivel úgy ítélte meg, hogy a közösségi szabályozás értelmezése elengedhetetlen az előtte folyamatban lévő ügy elbírálásához – úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) A [...] 2000/13/EK [...] irányelvet annak 1. cikkében foglalt »előrecsomagolt élelmiszer« vonatkozásában úgy kell-e értelmezni, hogy az irányelvben, és különösen annak 2., 3. és 12. cikkében előírt jogi kötelezettségeket úgy kell tekinteni, hogy azok kizárólag a szóban forgó előrecsomagolt élelmiszer gyártóját terhelik?

2) Az első kérdésre adott igenlő válasz esetén a 2000/13/EK irányelv 2., 3. és 12. cikkét úgy kell-e értelmezni, hogy azok kizárják, hogy – a 2000/13/EK irányelv 1. cikke által meghatározott – előrecsomagolt termék valamely tagállamon belüli székhellyel rendelkező egyszerű forgalmazóját, aki az első tagállamtól eltérő országban székhellyel rendelkező gazdasági szereplőtől szerzi azt be, felelősnek lehessen tekinteni az állami hatóság által felrótt jogszabálysértésért, amely abban áll, hogy az élelmiszer címkéjén a gyártó által feltüntetett érték (jelen esetben alkoholtartalom) különbözik [a valós értéktől], következésképpen szankcionálható legyen akkor is, ha ő maga (mint egyszerű forgalmazó) csupán úgy hozza forgalomba az élelmiszert, ahogyan azt a gyártó neki átadta?"

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

35 A kérdést előterjesztő bíróság együttesen vizsgálandó két kérdésével lényegében arra kíván választ kapni, hogy úgy kell-e értelmezni a 2000/13 irányelv 2., 3. és 12. cikkét, hogy azzal ellentétes az olyan tagállami szabályozás, mint amilyen az alapügyben szerepel, amely szerint az e tagállamban székhellyel rendelkező gazdasági szereplőt, aki valamely másik tagállamban letelepedett gazdasági szereplő által gyártott, az irányelv 1. cikke értelmében előrecsomagolt alkoholtartalmú italt forgalmaz, felelősnek lehessen tekinteni az állami hatóság által megállapított jogszabálysértésért, amely abban áll, hogy az említett termék címkéjén a gyártó által feltüntetett, térfogatban megadott alkoholtartalom különbözik a valós értéktől, és következésképpen pénzbírsággal sújtható akkor is, ha ő maga – mint egyszerű forgalmazó – csupán úgy hozza forgalomba az élelmiszert, ahogyan azt a gyártó neki átadta.

36 A 2000/13 irányelv 2. cikkének (1) bekezdése többek között megtiltja azt, hogy a címkézés és az alkalmazott módszerek az élelmiszer valamely jellemzője tekintetében megtévesszék a vásárlót.

37 Ezt az általános tilalmat konkretizálja az említett irányelv 3. cikkének (1) bekezdése, amely kimerítően felsorolja azokat az adatokat, amelyeket kötelező feltüntetni az előrecsomagolt élelmiszerek címkézésén.

38 Az 1,2 térfogatszázaléknál nagyobb alkoholtartalmú italok tekintetében, mint amilyen az alapügyben szereplő „amaro alle erbe" elnevezésű ital, az említett rendelkezés 10. pontja szerint kötelező a címkézésükön feltüntetni a térfogatban megadott tényleges alkoholtartalmat.

39 A 2000/13 irányelv 12. cikkének második bekezdésében említett, a térfogatban megadott alkoholtartalom feltüntetésére vonatkozó szabályokat a 87/250 irányelv állapítja meg, amely 3. cikkének (1) bekezdésében 0,3% pozitív és negatív tűréshatárt enged.

40 Ha a 2000/13 irányelv 2., 3. és 12. cikkének együttes olvasatából így az következik, hogy egyes alkoholtartalmú italok – mint amilyenről az alapügyben is szó van – címkézésén meghatározott tűréshatáron belül fel kell tüntetni a térfogattal megadott tényleges alkoholtartalmat, akkor ez az irányelv a címkézésre vonatkozó kötelezettségeket megállapító más közösségi jogi aktusoktól eltérően (lásd különösen a C-40/04. sz. Yonemoto-ügyben 2005. szeptember 8-án hozott ítéletben [EBHT 2005., I-7755. o.] tárgyalt irányelvet) nem határozza meg azt a gazdasági szereplőt, akinek a címkézésre vonatkozó kötelezettségnek eleget kell tennie ennek, és arra vonatkozó szabályt sem tartalmaz, hogy melyik gazdasági szereplőt lehet felelőssé tenni az említett kötelezettség megsértéséért.

41 Ezért sem a 2., 3. és 12. cikk szövegéből, sem pedig a 2000/13 irányelv más rendelkezéséből nem következik, hogy az említett irányelv alapján a címkézésre vonatkozó kötelezettség – mint azt a Lidl Italia állítja – kizárólag az ilyen alkoholtartalmú italok gyártóját terheli, vagy hogy az irányelv kizárja azt, hogy a forgalmazót felelősnek lehessen tekinteni a címkézésre vonatkozó kötelezettség megsértése esetén.

42 Másfelől az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a közösségi jogi rendelkezések értelmezésénél nemcsak a rendelkezés szövegét kell figyelembe venni, hanem a teljes szabályozás általános felépítését, hátterét és célját (lásd e tekintetben a C-83/96. sz. Dega-ügyben 1997. szeptember 17-én hozott ítélet [EBHT 1997., I-5001. o.] 15. pontját és a C-294/01. sz. Granarolo-ügyben 2003. november 13-án hozott ítélet [EBHT 2003., I-13429. o.] 34. pontját).

43 A 2000/13 irányelv 2., 3. és 12. cikke általános felépítésének, hátterének és az irányelv céljának vizsgálata azonban elég egybehangzóan arra enged következtetni, hogy az irányelv nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozással, mint amilyen az alapügyben szerepel, amely szerint a forgalmazót felelősnek lehet tekinteni az említett rendelkezésekben foglalt, címkézésre vonatkozó kötelezettség megsértése esetén.

44 Ami ugyanis először a 2000/13 irányelv említett rendelkezéseinek általános felépítését és hátterét illeti, meg kell jegyezni, hogy az irányelv más rendelkezései bizonyos címkézésre vonatkozó kötelezettségek teljesítésénél a forgalmazóra utalnak.

45 Így különösen az irányelv 3. cikke (1) bekezdésének 7. pontja, amely a címkézésen kötelezően feltüntetendő adatok között az előállító vagy csomagoló, illetve egy Közösségen belül székhellyel rendelkező viszonteladó nevét vagy cégnevét és címét is felsorolja.

46 A végső fogyasztók részére értékesítendő élelmiszerek címkézésére, kiszerelésére és reklámozására vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 1978. december 18-i 79/112/EGK tanácsi irányelv (HL 1979. L 33., 1. o.) – amelyet hatályon kívül helyezett a 2000/13/EK irányelv, és amelynek a helyébe lépett – 3. cikke (1) bekezdésének 6. pontjával kapcsolatban, amely megegyezik a fent ismertetett 7. ponttal, a Bíróság korábban már kimondta, hogy a rendelkezés elsődleges célja az, hogy a végső fogyasztó könnyen azonosítani tudja a termékért felelős személyeket, amelyek körébe a gyártón és a csomagolón kívül az eladó is tartozik, és így a vásárolt termékkel kapcsolatban adott esetben pozitív vagy negatív észrevételt tehessen ezeknek (lásd e tekintetben a fent hivatkozott Dega-ügyben hozott ítélet 17. és 18. pontját).

47 Ami másodszor a 2000/13 irányelv célját illeti, az irányelv (6) preambulumbekezdéséből és 2. cikkéből az következik, hogy az irányelvet az élelmiszerek végső fogyasztóinak tájékoztatása és védelme, különösen az élelmiszerek természete, azonosítása, tulajdonságai, összetétele, mennyisége, tartóssága, származása vagy eredete, gyártásának vagy előállításának módja érdekében alkották meg (a 79/112 irányelvvel kapcsolatban lásd a fent hivatkozott Dega-ügyben hozott ítélet 16. pontját).

48 A Bíróság kimondta, hogy ha – hiányos harmonizáció folytán – valamely területet nem szabályoz irányelv, a tagállamok alapvetően továbbra is hatáskörrel rendelkeznek arra, hogy szabályokat alkossanak az adott területen, ám ennek során tartózkodniuk kell az olyan jellegű rendelkezések meghozatalától, amelyek komolyan veszélyeztetnék a szóban forgó irányelv által meghatározott célt (lásd a fent hivatkozott Granarolo-ügyben hozott ítélet 45. pontját).

49 Az alapügyben szereplőhöz hasonló nemzeti szabályozás pedig, amely a 2000/13 irányelvben foglalt, címkézésre vonatkozó kötelezettség megsértése esetén nemcsak a gyártó, hanem a forgalmazó felelősségét is előírja, semmiképpen nem veszélyezteti az irányelvben megállapított célt.

50 Éppen ellenkezőleg, az ilyen szabályozás, mivel tágan határozza meg azon gazdasági szereplők körét, akik felelőssé tehetők a 2000/13 irányelvben foglalt címkézésre vonatkozó kötelezettségek megsértéséért, nyilvánvalóan elősegíti a fogyasztó tájékoztatására és védelmére irányuló, irányelvben kitűzött cél elérését.

51 Ezen megállapítás érvényét az az érv sem gyengíti, amelyet a Lidl Italia mind a kérdést előterjesztő bíróság, mind a Bíróság előtt előadott, miszerint a közösségi jog az előrecsomagolt termékek címkézésén feltüntetett adatok helytállóságát illetően általános elvként a gyártó kizárólagos felelősségét írja elő, amely alapelv a 85/374 irányelvből is következik.

52 E tekintetben mindenekelőtt azt kell megállapítani, hogy a közösségi jog nem állapít meg ilyen általános elvet.

53 Ezzel ellentétben a 178/2002 rendelet – jóllehet ez időbeli hatálya miatt nem alkalmazandó az alapügy tényállására – „Kötelezettségek" címet viselő 17. cikkének (1) bekezdéséből az következik, hogy élelmiszeripari vállalkozók vállalkozásaik termelő, feldolgozó és forgalmazó tevékenységének minden szakaszában gondos-

kodnak arról, hogy az élelmiszerek megfeleljenek a tevékenységükre vonatkozó élelmiszerjog követelményeinek, és ellenőrzik e követelmények teljesülését.

54 A 85/374 irányelvet illetően továbbá meg kell állapítani, hogy ez az irányelv nem releváns az alapügyben fennállóhoz hasonló helyzet összefüggéseire vonatkozóan.

55 A forgalmazónak ugyanis az élelmiszerek címkézésére vonatkozó, adott esetben őt pénzbírsággal fenyegető jogszabályok megsértéséért viselt felelőssége ugyanis nem tartozik a 85/374 irányelvben foglalt objektív felelősség különös alkalmazási körébe.

56 Következésképpen a 85/374 irányelvben foglalt lehetséges felelősségi elveket nem lehet a 2000/13 irányelv szerinti címkézési kötelezettség összefüggéseire vonatkoztatni.

57 Mindenesetre a 85/374 irányelv – 3. cikkének (3) bekezdésében – valóban előírja a szállító felelősségét, jóllehet csak abban az esetben, ha a gyártó nem állapítható meg (a C-402/03. sz., Skov és Bilka ügyben 2006. január 10-én hozott ítélet [EBHT 2006., I-199. o.] 34. pontja).

58 Végül meg kell jegyezni, hogy a Bíróságnak az EK 10. cikkre vonatkozó állandó ítélkezési gyakorlata szerint a tagállamoknak, miközben megőrzik a szankciókkal kapcsolatos döntési jogukat, ügyelniük kell különösen arra, hogy a közösségi jog megsértését olyan tartalmi és eljárási feltételek között szankcionálják, amelyek megfelelnek a nemzeti jog hasonló jellegű és jelentőségű megsértésének eseteire alkalmazható feltételeknek, és amelyek minden esetben hatékony, arányos és

elrettentő jelleget biztosítanak a szankciónak (lásd különösen a C-387/02., C-391/02. és C-403/02. sz., Berlusconi és társai egyesített ügyekben 2005. május 3-án hozott ítélet [EBHT 2005., I-3565. o.] 65. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

59 A közösségi jog által ekképpen megállapított határokon belül alapvetően a nemzeti jog feladata megállapítani a forgalmazónak a 2000/13 irányelv 2., 3. és 12. cikkében foglalt címkézésre vonatkozó kötelezettség megsértéséért viselt felelősségére irányadó szabályokat, és különösen azt, hogy miként kívánja megosztani a felelősséget az érintett élelmiszer forgalomba hozatalában közreműködő egyes gazdasági szereplők között.

60 Mindezekre tekintettel a feltett kérdésekre azt a választ kell adni, hogy úgy kell értelmezni a 2000/13 irányelv 2., 3. és 12. cikkét, hogy nem ellentétes vele az olyan tagállami szabályozás, mint amilyen az alapügyben szerepel, amely szerint az e tagállamban székhellyel rendelkező gazdasági szereplőt, aki valamely másik tagállamban letelepedett gazdasági szereplő által gyártott, az irányelv 1. cikke értelmében előrecsomagolt alkoholtartalmú italt forgalmaz, felelősnek lehessen tekinteni az állami hatóság által megállapított jogszabálysértésért, amely abban áll, hogy az említett termék címkéjén a gyártó által feltüntetett, térfogatban megadott alkoholtartalom különbözik a valós értéktől, és következésképpen pénzbírsággal sújtható akkor is, ha ő maga – mint egyszerű forgalmazó – csupán úgy hozza forgalomba az élelmiszert, ahogyan azt a gyártó neki átadta.

A költségekről

61 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a

költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (második tanács) a következőképpen határozott:

Az élelmiszerek címkézésére, kiszerelésére és reklámozására vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 2000. március 20-i parlamenti és tanácsi irányelv 2., 3. és 12. cikkét úgy kell értelmezni, hogy nem ellentétes vele az olyan tagállami szabályozás, mint amilyen az alapügyben szerepel, amely szerint az e tagállamban székhellyel rendelkező gazdasági szereplőt, aki valamely másik tagállamban letelepedett gazdasági szereplő által gyártott, az irányelv 1. cikke értelmében előrecsomagolt alkoholtartalmú italt forgalmaz, felelősnek lehessen tekinteni az állami hatóság által megállapított jogszabálysértésért, amely abban áll, hogy az említett termék címkéjén a gyártó által feltüntetett, térfogatban megadott alkoholtartalom különbözik a valós értéktől, és következésképpen pénzbírsággal sújtható akkor is, ha ő maga – mint egyszerű forgalmazó – csupán úgy hozza forgalomba az élelmiszert, ahogyan azt a gyártó neki átadta.

Aláírások